

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petítor egyszer
9 kr., többszöri hírde-
tésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyiltér petítor 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentelen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A Zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Ipariskolánk.

Régi és megdönthetetlen igazság, hogy valamely társadalmi osztály productív képessége annak műveltségétől függ; egy társadalmi osztály műveltségét pedig nem a kimagasló egyesek, hanem a tömeg általános képzettsége teszi ki.

Ha ez életigazságot hazánk iparosaira alkalmazzuk, úgy habár nem tagadjuk, hogy vannak egyes, a külföldiekkel a versenyt kiálló iparosaink, de ha általában magát az iparos osztályt tekintjük, úgy szomorúan kell megvallanunk, hogy legfőképp a szellemi képzettség hiánya, más részt az anyagi tehetség csekély volta azon tényezők, melyek hazánkban az ipar haladásának útját állják.

Érzi a magas kormány is, hogy iparosaink szellemi képzettsége nem áll arányban társadalmi állásukkal, főleg figyelembe véve a külföldi iparosok befolyásos helyzetét s ép ez okból minden igyekezetét oda fordítja, hogy az évtizedes mulasztásokat bár lassú, de biztos eredményre vezető uton pótolja helyre.

Ebből magyarázható ki azon lázas tevékenység, mely a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban az alsófokú ipariskolák létesítése érdekében napjainkban tapasztalható.

Kedvező fordulatot adott az ügynek, hogy főuraink egyik legnépszerűbbike, hazánkban az ipar felvirágoztatásáért oly lelkesülten küzdő férfiú Zichy Jenő gróf úr óméltósága állt az ügy élére s a kormányt ez irányú nemes feladata megoldásában hathatósan támogatja. — Kezébe vevé a zászlót, melyre fényes betűkkel van felírva iparunk felvirágoztatása, városról városra jár, buzdít mindenütt s a pillanatnyi lelkesülés majd minden egyes helyen, hol megfordult, megteremté az ipariskolát.

Városunk nem részesült a kitüntetésben, hogy a lelkes iparbarátot körében üdvözölhette volna, de lelkesítő szavai a távolból is élénk viszhangra találtak városunk felvirágoztatását szíven hordozó képviselő-testületünk keblében s

még a január hóban tartott képviselőtestületi ülésen megalakítá a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak múlt év augusztus 16-án 23439 sz. a. kelt rendeletéből kiadott „Az iparos tanulók iskolai szervezete” című szabályrendelete alapján az ipartanodai bizottságot, mely megalakulása után tüstént hozzá fogva magasztos feladatához, a f. 1882 3. tanévre az előkészítő s az első iparos osztály föllállítását hozta javaslatba, intézkedett az iparos tanulók megvizsgálásáról s ezen vizsgálat alapján osztattak be a növendékek az osztályokba; elkészítette a költségvetést, melyet a képviselő testület egész terjedelmében magáévá tévén, a folyó 1882 3. tanévre előirányzott 250 frotot megszavazta s ez által lehetővé tette, hogy a szabályszerű előadás már március hó 1-én megkezdődhetett s azóta fennakadás nélkül foly.

Méltán kell elismerésünket nyilvánítanunk azon páratlan buzgalom fölött, mely városunkban ezen iskola létesítése körül észlelhető volt, míg megyénk többi nagyobb városaiban vagy semmi mozgalom sem észlelhető ez ideig, avagy legfőképp a jövő 1883 4. tanévre helyezték kiállításba az ipariskola föllállítását, de akkor is államsegély mellett, míg városunkban már a jelen tanévben megtörtént a szervezés minden anyagi támogatás nélkül.

Midőn azonban elismerésünket nyilvánítjuk, nem mulasztjuk el felsorolni azon tényezőket, melyek rendszeres fogamosítása mellett hiszszük mi, hogy az új intézmény csakugyan megfelelő rendeltetésének s ez az főleg, a mi bennünket jelen sorok írására késztetett annyival is inkább, mert e tanévet csak átmenetnek tekintjük.

Felesleges hosszasan illusztrálnunk az iparos tanoncoknál tapasztalható s minden kritikán aluli viseletet; uton-utfélen észlelhető ez pajkos beszédjük- és drasztikus cselekedeteikben. Hogy általában mindenütt megvan ez kisebb-nagyobb mérvben, mélyre ható okának kell lenni, melynek fejtegetése azonban nem tartozik e cikk keretébe, de talán nem tévedünk, ha nyilvánítjuk, hogy a legtöbb esetben ezen illetlen vise-

let nem annyira erkölcsi sülyedésnek tulajdonítandó be, mint inkább nagymérvű s az ellenőrzést egészen nélkülöző könnyelműségnek, mely ügyes, célirányos vezetés hiányában nincs kellő mederbe terelve.

Ha valami, úgy főképp ily növendékek oktatása teszi próbára a tanítót s ha valahol, úgy főleg itt kell az iskolát fenntartó hatóságnak tapintat- és óvatossággal kiválasztania az alkalmazandó tanerőket; mert egy elhibázott választás az intézménybe helyezett vérmes reményünket tönkre teheti. Nézetünk szerint ugyanis nemcsak az ismeretek közlésére kell e növendékeknek törekednünk, hanem igyekeznünk kell igazi nevelői tapintattal a szilaj, rakoncátlan, dacos természetből simulékony, a jó szóra szívesen hajló ifjakat képezni, a mi kétségkívül terhes, de nem lehetetlen követelmény és a legháládatosabb feladat, melyet ha sikerült megoldanunk, úgy ez az, a minek a szerzett ismeretek mellett nagy hasznát fogják venni.

Az iparost illetőleg töle szigorúan megköveteljük, hogy az ipartanodai bizottság által megállapított heti tanórákra a tanoncot mindenkor készséggel elereszse annyival inkább; mert a tanítás oly időben történik, mikor a munka szünetel. — Erélyes intézkedés mellett ez kivethető, miután az ipartörvényről szóló 1872. évi VIII. t. c. 42. §-ának c) pontja értelmében az iparos köteles tanoncot, ha írni, olvasni és számolni nem tud, ezeknek megtanulására, különben pedig az ismétlési, esti, vasárnapi, illetőleg ipariskolába járásra szorítani; míg ugyancsak a hivatkozott törvény cikk 87. §. szerint 20 firtól 200 firtig terjedhető pénzberségben elmarasztalható az oly iparos, a ki a segédzemélyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességeit nem teljesíti.

A tanoncoknál a pontos iskolába járás elengedhetlen követelmény. Főleg gond fordítandó, hogy a tanonc saját hanyagságából nem kerülje az iskolát a nélkül, hogy gazdájának erről tudomása volna. Ez egyébként ellenőrizhető a miniszteri szabályrendeletben foglalt ellenőrzési

„Zalamegye“ tárcája.

Szerető szívek.

— Beszély. —
Irta: Tomka Géza.
(Vége.)
X.

Az X-i grófi kastély egyik termében, a pamlagon Romhányi grófnő ült, mellette fogadott leánya, a szép, bájos Juliska, kezében egy újsággal. Mióta a háborús idők jártak, mióta férje a csatáereken harcolt, buzgó olvasója lett a grófnő a napilapoknak. Az újságokból olvashatta a grófnő azt is, hogy férje, Romhányi gróf tábornok az n...i csatában egy ellenséges golyótól találta, leest a lováról, s életét csak egyik katonájának odaadó hűsége és vitézsége mentette meg.

Pövében értesült még arról a grófnő férje azon leveléből, melyet tőle legutóbb kapott a haretérről. Ezóta a levél óta, valahányszor férjére gondolt, mindig valami a kifejezhetetlen mosoly s öröm vonult el ajkain, mintha a gróf megjövetelétől, a kedves hazatéréstől nemesak a viszontlátás örömét várta volna, mintha attól a kedves hazatéréstől még többet, még mást is várt, remélt volna. Most már megszűntek a harcok, a béke az olaszok és az osztrákok között megkötött. A katonák nagy része már haza jött. Hosszú harcok után újra itthon az édes hazában!

Romhányi grófot hivatalos ügyei a haretérről Bécsbe szólították, s ő csak azután térhet haza.

Juliskának különös hír ütöhetett szemeibe, midőn most az újságot olvasta, szemeiből egy könnyesebb gördült alá szép, halavány arcára. Valakiért kellett hullni annak... olyan igazán ragyogott az!

— Anyám, jó anyám — borult a grófnő keblére — most már elmondhatom egész történetemet, megmondhatom, hogy kik viték, kik esáltak engem a veszed-

lemben; azt az asszonyt, kinek nevét eddig meg nem mondhattam, utólrte az igazságos Isten büntető keze... kunyhója kigyuladt, s ő maga is benne égett. A grófnő sietett olvasni a hírt, hogy önmön szemével győződjék meg az öröndetes újságról, mely Juliskában őt is érte, miután annyira szerette Juliskát.

„Megdöbbenő, rejtélyes esetről értesítenek Marót faluból. A grófi kastélyban egyik reggel két holttestet találtak meggyilkolva. Az ottani fiatal grófot, mellette a falubeli kuruzsoló cigányasszony szép leányát. Ez esetről sokféle versió kering a faluban annál is inkább, miután ugyanazon éjjel gyuladt ki a kuruzsoló cigányasszony háza is, s maga a cigányasszony is benne égett.”

— Ez a cigányasszony volt az — folytató tovább Juliska — a ki éjnek idején lecsalt a kertbe, hogy beszélhetek Imrével... és én, balga gyermek, himni tudtam a gonosz asszony szavának... E miatt a gonosz asszony miatt üzött el szegény ősz atyám házától, hogy többé soha se lásson! Minden ellenem bizonyított és semmi mellettem; s én nem menthettem magamat. Most már kimondhatom az egész világ előtt, hogy ártatlan vagyok, hogy ez az asszony volt az én szerencsétlenségem okozója, ez akart engem is odavetni annak, a kit a szeretője őlt meg...

Majd ismét az a kevés öröm is, ami Juliska szívét eltölté akkor, midőn már megmondhatta annak nevét, ki az ő vesztének oka volt, az a kevés öröm is tűnni kezdett, hogy a helyet ismét odaengedje a bánatnak, a mit ez már olyan régen bitorolt.

— Mit használ ez is — zokogott Juliska — nem tudja, nem hiszi el ártatlanságomat azért most se senki, csak a jó isten tudja ezt!... És Imre, Imre, az sem jön többé vissza! Meg ha vissza jöme is!...

— Ne sírj leányom — vizgaltta a grófnő — az a jó isten, a ki tudja a te ártatlanságodat, az naptényre is fogja hozni azt, az megsegít téged is! Bizzunk a jó istenben, ő nem hagy el minket! — E percben ro-

bogott be a kastély udvarán egy hintó, s abból huszár-tábornoki egyenruhában Romhányi gróf szállt ki. Volt öröm a grófi kastélyban, hogy a várva-várt férj, a jó uraság megérkezett. A grófné és Juliska a lépcsőzetnél vártak a grófra, hogy üdvözöljék. Kölesönös üdvözlések és örömyilvánítások után a grófné fogadott leányát mutatta be a grófnak, arra kérve, fogadja el ő is leányának. A gróf homlokon csókolva Juliskát, nagyon kegyesen, szívélyesen fogadta. Ez után a gróf magánlakosztályába tért; a grófné követte, alkalmasint, hogy valamire megkérje őt, mert a grót, alig hogy szobájába ért, azonnal leült és írt.

XI.

Imre, mióta világos lett előtte Juliska ártatlansága, mióta megtudta, hogy azt a szegény leányt gonosz lelkek üldözték el a világra, azóta a nap óta egészen meg volt törve. Eddiginél sokkal nagyobb, sokkal kínzóbb fájdalom kezdte dúlni lelkét, ha rá gondolt a szegény leány sorsára; és keserű, nagyon keserű volt a vád szívében, ha arra gondolt, hogy hogyan is nevezhette, hogy hogyan is káromolhatta őt azt az áldott teremést hűtlennek s álnok szívűnek, a ki őt oly végtelen, olyan igazán szerette. Nem volt-e egekbe kiáltó bán, hogy ő annak hűségében bizalmatlankodott, a kinek minden gondolata, egész lénye csak az övé volt; a ki ő érte ment a veszedelemben is, s most is ő miatta szenved s isten tudja, hol bujdosik... És mégis ezt a leányt káromolta ő hűtlennek, álnok-szívűnek... ő, nagyon keserű vád lehetett az!

Imre elhatározta, hogy örökre bucsut mond a falunak, hogy sohse lássa többé... s örökre katona lesz. Jókora is jött épen a levél Romhányi gróf szeretett tábornokától, melyben őt X. városba, az ezredhez hívja.

XII.

X. város egyik utcáján egy daliás, csinos alak haladt, egyenesen a Romhányi grófok kastélya felé tartva.

jegy szigorú keresztülvétele által. Az igazolatlan óramulasztásokért megbüntetésnek igazi fogadata nézetünk szerint sikerrel csak azon esetben várható, ha az előadott igazolatlan elmulasztó tanoncoknál a tanonc idő hosszabbításának megarányban a mulasztott órákkal. — Ha a tanonc csak egy társánál látta a tanonc idő meghosszabbítását az igazolatlan elmaradásnak mintegy megbüntetését céljából, úgy erősen hiszünk, hogy a példa a leghathatósb eszköz volna, mely a tanoncokat a pontos iskolalátogatásra sarkalná. Nagyon természetes, hogy ez intézkedésnek csak akkor lenne sikere, ha az első fokú iparhatóság a tanoncok felszabadtatásánál az ipariskolai bizonyítvány felmutatását követeli; ugyanis ily esetben a bizonyítvány csak akkor lenne kiadva, ha a tanonc az iskolai hatóság által meghosszabbított tanonccévt kitéltette.

A felsorolt tényezők összhangzó közreműködése mellett reméljük mi, hogy a város által ipariskolánk fenntartására fordított anyagi áldozat bőven kárpótolva lesz ama szellemi haszon által, melyet iparos tanoncaink ezen intézetben nyernek s itt szerzett ismereteiket az élet-iskolájában a tapasztalás, mint legjobb mester vezetése és utbaigazítása mellett kibővíve, szaporítani fogják hazánkban az értelmes iparosok számát.

Alispáni jelentés

az 1893-ik évi május hó 7-iki közgyűlésre.

Méltóságos főispán úr!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A törvény által tisztemül szabott kötelességemhez képest van szerencsém a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésem, mely a legutóbb tartott törvényhatósági bizottsági rendes közgyűléstől — vagy is múlt 1882. évi szeptember havától ezen évi április hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, a következőkben mély tisztelettel előterjesztem:

A közegészségi állapot a felnőttek közt, ezen jelentésem tárgyát képező 8 havi időszakon át, dacára a rendkívül változó és nagyrészen kedvezőtlen időjárásnak, nem volt oly kedvezőtlen, mint várni lehetett, sőt általában kielégítőnek mondható; a hőfok gyors változásai és a gyakori ködök behatása folytán egyes vidékeken időszakonként a betegségek száma szaporodott ugyan, a mennyiben a fentebb említett elemi behatások, különösen a légzőszervek izgatása által ezeknek különféle bajait idézték elő, mindazonáltal a halálozás nem csak hogy nem szaporodott, de a betegségek számarányához képest csökkent, mi a kórmentesek szelidebb jellegén kívül azon körülménynek is tulajdonítható, hogy a közép most már még is inkább veszi igénybe az orvosi segélynyújtást s különösen a betegségek bejelentése és ez által orvosi kezelés alá vétele az alkalmazott szigorúbb rendszabályok folytán pontosabban teljesítettek.

A fertőző kórok közül a felnőttek közt a himlő néhány esetei és a gyermekbetegségek közé számított kanyaró tünetei is 9 egyénen mutatkoztak, a nélkül azonban, hogy csak egy is halálos kimenetelű lett volna. A szőrványos betegségek legnagyobb százalékát a légzőszervek hurutos és lobbos bántalmái képezték, mihez gyerekek esetében az emésztő szervek hurutjai is csatlakoztak, többszöri gyógykezelés tárgyát képezték továbbá az izületi és izom csúszók, — váltóláz aránylag esélyesebb számban mutatkoztak.

Kapcsa községben április havában néhány napi időközben ugyanazon utcában 5 házban nyolc egyén has-

agymáz tünetei közt betegült meg, az azonnal életbe léptetett orvosrendőri intézkedések legszigorúbb alkalmazása mellett a kór terjedése meggátoltatott ugyan, de fellépésének oka nem volt kideríthető, a mennyiben a helyi és kórvizsgálatok alkalmával a kutak s azokban levő víz tisztának és a lakások is egészségeseknek találtak.

A lendvai járás némely községeiben ragályos rögös köthártya-lobban — az ugynevezett egyiptomi szembetegségben szenvedő egyének gyógykezelése céljából a megyei főorvos úr javaslata alapján fogantatva vett intézkedések sikereseknek bizonyultak, mert a kórtól lepettek közül már többen meggyógyultak és több év óta elidült esetek is javulnak, újabb ragályozásnak pedig eleje vétetett.

Kevésbé volt azonban kedvező a gyermekek egészségi állapota, de ennek legfőbb okát még az előző időszakból átszármazott heveny-fertőző és ragályos kórosatok képezték, melyek folyton a legerélyesebb óv és gyógyintézkedéseket tették szükségessé és ezek mellett is teljes megszűnésük csak március hó végével következett be, mért is a gyermekek egészségi állapotát csak április havától fogva jelenthetően kedvezőnek; azt megelőzőleg uralkodott a himlő 23 községben 249 kórosattal, ezek közül meggyógyult 212, meghalt 37; a vörheny 71 községben lépett föl 296 kórosattal, ezek közül meggyógyult 217, meghalt 79; vérhas volt 1 községben 25 kórosattal, meggyógyult 23, meghalt 2; végre a kanyaró két községben lépett föl 132 kórosattal, meggyógyult 118, meghalt 4, s még jelenleg is gyógykezelteik 10.

Ezen számadatai az előfordult járványos kórosatoknak eléggé igazolják azt, hogy a lefolyt 8 havi felette kedvezőtlen időjárásnak legkárosabb behatása a gyermekek egészségi állapotában mutatkozott, s ehhez hozzá kell tennem azt, hogy a járványok nagyobb és pusztítóbb terjedésének csak is a legszigorúbb rendszabályok erélyes alkalmazásával lehetett gátot vetni s e tekintetben elismeréssel kell kiemelnem a megyei főorvos úrnak fáradhatlan buzgalmát, ki a legtöbb járványlepte községekben személyesen vizsgálta felül az óv- és gyógyintézkedések fogantatását, a tapasztalt hiányokat azonnal pótolta és az előfordult gyógykezelési mulasztásokat is a törvényszabta orvoslát tárgyává tenni nem késett, mely eljárása bizonyára a siker főtenyezőül szolgált.

A védhímlo ojtásra nézve — mely által a legsikeresebb eredmény érte el, a mennyiben a himlő a velünk közvetlen szomszédos megyéknél is aránytalanul esélyesebb mérvre szorított — tisztelettel jelentem, hogy miután a múlt évi általános védhímlo-ajtás a járvány elfojtása tekintetéből már a múlt év első hónapjaiban megveszerte befejeztetett, nehogy az év többi hónapjaiban szűntek a folyó évi ojtás idejéig a járvány veszélyének kitéve legyenek, ez okból a védhímlo-ajtás ugyan a főorvos úr javaslata alapján az év második felében megye szerzte újból és így kétszeresen teljesített, mely alkalommal bejuttatott 6750 fi és 6557 leány — összesen 13308 ojtone, s közülök sikeres volt az ojtás 13193 gyermeknek; de még sikeresebb eredményt értett el a felnőttek viszontajtatásánál, mely a múlt év végéig összesen 10,368 felnőtt egyénen fogantatott s közülök teljes sikerű volt a viszontajtatás 9629 egyénen, minek főleg tulajdonítható a himlő terjedésének gyors megállítás és aránylag a felnőttek közt oly gyér előfordulása; — a fentebbiek összesített eredménye szerint tehát a múlt évi általános védhímlo-ajtás az előző évinél 5998 ojtási többletet mutat fel a folyó évi ojtás pedig szabályszerűleg megkezdett és folyamatban van, jelenleg teljesen járványmentes és így kedvező körülmények közt.

Sajnos, öngyilkosságnak a lefolyt 8 havi időszakon át 13 esete fordult elő, melyek közül 4 esetben lövés, 7 esetben felakasztás, 1 esetben önmérgezés és 1 esetben utasítás alatt hajtatott végre az önkivégzés; mellőzve a szerencsétlen áldozatok névszerűnt felsorolását, tisztelettel megjegyzem, hogy mindezen eseteknél teljesített rendőri vizsgálatok által a gyászos tett indokál életunt-

Katona egyenruha fedte edzett, szabályos tagjait. Bozóki Imrét ismerjük fel e csinos, fiatal hadnagyoskában, a ki féljött X. városba, hogy a tábornoknál tisztelegve a rendes hadseregbe való kineveztetését megköszönje s hogy aztán katona maradjon örökre... Mielőtt a kastély bejáratához ért, a kastély parkja mellett vitt el utja, a homnt — a lágyan, szeliden susogó falombok mögött édesen csengő, kedves hangok ütök meg fület... Öntelelten, akaratlanul is megállt, de meg mintha nem is lett volna ereje tovább menni, mintha csak valaki lábait a földhöz odakötötte volna... olyan ismerősek voltak ezek a hangok, olyan édesen csengtek azok:

... Szomorúan zúg-búg a szél,
Csendről, nyugalomról beszél,
Jó lesz ott majd megpihenni,
Oda lenn már nem fáj semmi,
Oda lenn már nem fáj semmi,
Nem fáj semmi!...

Ugy az ő szívéhez szóltak ezek a hangok, ezek a szavak... Vágyó tekintettel nézett arra, a homnt ez ismerős, kedves hangok jöttek.

Egy megnevezhetlen érzés gyúlt lángra szívébe. Nem bírt ellentálni. Valami úgy vitte, ragadta magával. Sietve rohant be a kert utcára vezető ajtaján.

A dal elhangzott. Benn a kertben a lombos fák alatt szeméi egy igéző szépségű fiatal nőt pillantottak meg. Feketeselyem ruhaderék simult feszesen karesu, gömbölyű testére. Szőke selyemhaja gazdag gyűrűkben folyt alá vállaira. A mélyzöld szép, kék szemek az előttök pompázó délszaki virágokra szegezve pihentek.

Imre a fiatal nőt megpillantva, mélyen lesújtva, nagyon szomorúnak érezte — rövid időre bár — felvidult szívét. A fiatal nőben nem azt látta, a kit ő hangja után annak gondolt, remélt; nem Juliska volt.

A szegény Juliska egyszerű, falusi kis leány volt! Szomorú gondolatokba mélyedve jó ideig állt ott a fásor

elében. De, hogy ne látszassék annak, mint a ki ok és cél nélkül jött a kertbe, a fiatal nő felé közeledék, hogy majd a gróf itthonléte felől fog kérdezősködni... De meg, mintha valami odabenn is sugta volna, hogy közeledjék feléje.

— A gróf nincs itthon, jóságára utazott, — felelt szép esengő hangon a megszólított fiatal nő.

Hej! százszor is visszaesengtek ezek a hangok Imre szívében, míg újra szólhatott.

— Tisztelegni kívántam a grófnál, én, mint a ki a gróf káoszaja alatt küzdöttem sokáig az olasz háborúban, szolt ismét Imre, de hangjából kitetszett, hogy nagyon reszkethetett a szíve.

— Az olasz háborúban?! ismétlé magát feledve, akaratlanul is a fiatal nő, mialatt gyenge pirosas láng önté el fehér, halavány arcát, mint kora reggel hajnal az eget, a mi után a kellő nap egész pompájában szokott felragyogni.

Majd, soká tépelődve magában. — Ettől kérdezősködhetem Imre felől... ismeretlen, nem tudja kiva-gyok; de meg mintha... O, ezek a fekete, tűzes szemek!... Ez a hang!...

Szép, égszínkék szeméit a földre sítve, reszkedő, alig hallható hangon szolt tovább... nagyon doboghatott a szíve.

— Nem ismerte ön ott szegény Bozóki Imrét, a kinek mi már csak halálhírét hallottuk... Valahol elveszhetett a csatában!

— Bozóki Imre — szolt lélekzetnyí szünet után szakgatott, töredezett hangon — az nem halt meg, él; visszajött falujába; az most is, a ki régen volt — mély lángoló tekintetét vetve a fiatal nő szemébe — igazán, hön szereti most is Juliskáját... Bozóki Imre — az én vagyok!

— Imrém! kiált a fiatal nő az igazán szerető szívből feltörő végtelen boldogság és öröm édes hangján

ság — szerencsétlen családi viszonyok vagy súlyos anyagi csapásokon kívül egyéb nem volt kideríthető.

Elmezavar 12 egyéneket észleltetett, kik közül 8 szerencsétlen közveszélyes állapotánál fogva az országos tébolydába elszállított, 4 pedig házigondozás alatt gyógykezeltek.

Véletlen szerencsétlenségnek 25 egyén lett sajnós áldozata, nevezetesen 8 egyén vízbefulladásnak s ezek közül 4 egyén a Dráva áradásai alkalmával felfordult esonakból kiesés folytán, továbbá 3 egyén a pálinka-égető helyiségekben kifejtett szénegőz általi megtullásnak, 1 egyén véletlen meglövésnek és ismét egy egyén véletlen önlövésnek, 4 egyén favágás alkalmával ledőlta általi agyonütésnek, egy pálya ör ittas állapotban gőzmozdony általi elgázolásnak, 1 egyén ledőlft fal és három egyén földhordásakor leomlott föld általi agyonnyomásnak, 1 egyén terhesszékérről leesés és elgázolásnak. — végre 2 egyén házépítésekor a tetőről lezuhanásnak esetek áldozatául.

Bonecolás teljesített összesen 46 és pedig törvényszéki esetben 25, rendőri tekintetből 21; — a halál oka volt az előbbieknél 8 elvérzés, 7 agyrázdolás, 2 agyaguta, 2 mérgezés, 2 éretlen magzat, 1 megfojtás, 1 vízkór, 2 égési seb-genyvér; a rendőrieknél 8 agyaguta, 4 vízbefulladás, 4 lövés általi elvérzés, 1 agyrázdolás, 1 vérszegénység, 1 eltulladás és 1 idétlen magzatkór.

Jelentésemnek a közegészség ügyét tárgyzó ezen része kiegészítésül van szerencsém a megyei népesedési mozgalom összesített adatainak kimutatását — mely igen örvedetes arányt tanúsít — múlt évi szeptember hó 1-től folyó évi április hó végéig terjedő időszakra nézve a következőkben előterjesztem, ugyanis:

	Születetek	Meghaltak	Megszaporodás
Nagy-Kanizsa városában	468	317	151
Tapolezai szolgabírói járás	1159	942	217
Sütemi	2000	737	1263
Keszthelyi	709	651	58
Kanizsai	987	658	329
Pacsai	954	661	293
Zala-egerszegi	1026	475	551
Novai	495	325	170
Alsó-lendvai	1087	599	488
Letenyei	758	453	305
Perlaki	929	661	268
Csáktornyai	996	535	461
Összesen	11568	7014	4554

A hasznos házi állatok egészségi állapota a lefolyt időszakban általában nem volt kedvezőtlen, a mennyiben járvány vagy ragályos kór nem uralkodott és az antraxkór egy egyéb elhullási esetek is a szokott arányt túl nem haladták és e tekintetben rendkívüli intézkedések tárgyát csak is — de ez most már ugyszólván állandó tartammal — a keleti marhavész behurcolása elleni óvrendszabályok pontos fogantatása képezte, a mi kellő sikerrel eszközöltetett is.

De ha nem volt is általában kedvezőtlen az állatok egészségi állapota, másfelől sajnós tény az, hogy a korán beállott őszi esőzés és rendkívül tartós tél folytán, valamint a tavalyi szűk és táperő nélküli takarmánytermés következtében, felette nehéz viszonyok közt folyt le ezen időszak a gazdasági állatok élelmi ellátása tekintetében és ez a megye nagy részében tetemes áldozatokat is igényelt — most pedig csak azt kell kívánnunk, hogy ennek káros utóhatása az időszak és táplálék változásával ne következék be, az előbb igen is szüktartásra kényszerített gazdasági állatok egészségi állapotában.

Ugyan a lefolyt időszak alatt a szarvasmarha járlati és kereskedelmi forgalmát illetőleg jelentem, hogy múlt évi szeptember hó 1-től folyó évi április hó végéig a központból a megyebeli körjegyzőségekhez kiadott összesen 58810 drb 5 kros és 15856 drb 3 kros bélyeg-járlati őrlep, melyekért összesen 3416 frt 18 kr. illeték szolgáltatott át a kir. adóhivatalba.

A nem kevésbé fontos lötenyészítés fejlesztése érdekében a lefolyt időszak alatt is több oly intézkedés

s gömbölyű kis karjait kitarva zokogva borul oda Imre dobogó szívére...

Megható volt e jelenet. Egymás nyakába borultak, úgy zokogtak. Ugy megsírtak a nagy boldogságban, mint a kicsi gyermekek.

A néma esendességben csak a szív verését lehetett hallani.

A végtelen jóságú gondviselés, a ki látta a két szív önzetlen, igaz szerelmét, a ki látta nagy szenvedésüket, sok bánatukat, mióta egymástól elszakadtak: az a végtelen jóságú gondviselés sietett is szemekből letörölni a könnyűt, küldött számukra egy angyalt, a ki messze szétvált utaikat ismét összehozta.

Imre és Juliska aztán elbeszéltek egymásnak történetüket. Elbeszélte Imre, hogy mint fedezte fel a szegény, szerencsétlen Manczi Juliska ártatlanságát.

Beszélgésük alatt nem is gondoltak arra, hogy feléjük most egy harmadik áldó szem is tekint. — Hogy is gondoltak volna most arra, hogy is vették volna azt észre, mikor a nagy boldogságban annyi beszélni valójuk volt.

Végre Romhányi grófnő — ki a szerelmesek találkozását a kastély kertnyiló ablakából nézte, lejött hozzájuk... meglepte a két szerelmes galambot.

Imre tiszteletteljesen a grófné elé sietett magát bemutatandó...

— Ismerem már, kedves gyermekem — szolt a grófnő nyájasan — szívem mélyéből köszönöm önnek jó fiam, a ki férjem életét saját élete veszélyeztetésével mentette meg! Áldja meg érte az Isten!... Lejöttem hozzájuk — folytatá tovább a grófné Juliska felé fordulva — kedves gyermekeim, hogy megáldjalak benneteket... Ha szeretitek egymást igazán, legyetek egymásé, legyetek boldogok! En reátok adom áldásomat.

Most tudták csak meg, most lett csak Imre és Juliska előtt világos, ki hozta az ő messze szétvált utaikat össze.

történt, melyek megénkben a lónevelés előmozdításának már is tapasztalható lendületét kedvező irányban emelni hivatva lesznek; így a nagyméltóságú földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium a kellő számú és megfelelő minőségű apalovak hiányán segítő, a mellett, hogy az állami fedező mének számát ez évben ismét 13 darabbal és így összesen 54-re szaporítani kegyeskedett, a melyek által az április hó végéig fedezett kancák száma 1542 tesz ki és még azonkívül a magánosok tulajdonában levő legjobb minőségű és fedezésre alkalmasnak talált 19 drb mén számára 80 és 60 firtos díjakban kiosztandó 1440 firtnyi méntartási segélyt engedélyezni kegyeskedett, oly feltétellel, hogy az ékként díjazott magán méneket tulajdonosaik 1, legfeljebb 2 firtnyi díjzedés mellett közhasználatra bocsássák; továbbá ugyan a magas miniszterium ez évben ismét az állami ménesekben leendő felnevelés végett a megyéből több 1 éves ménesikókat vásároltatott, nevezetesen Zala-Egerszegi megyeszerte hirdményezett nyilvános eljárással 7 drbot, összesen 1320 firt árért és egyes magánosoknál is többet; — a fentebbieken kívül a megyei szabályrendelet értelmében teljesített a megyebeli összes magán-mének megvizsgálása, melynek során tényleg igazolvánnyal ellátott összesen 79 drb mén, a tenyésztésre alkalmatlanoknak talált mének pedig a fedezéstől eltiltatva, hatósági felügyelet alá helyezettek; végre az 1873 ik évi XX. t. c. értelmében az évi ló-összeírás teljesítve, annak eredménye a megyebeli összes állományt következőleg tüntette ki, ugyanis:

	Mén	Herélt	Kanca	Össze- sen
Tapolcai járás	15	869	827	1715
Sümei	11	549	645	1208
Keszthelyi	17	719	720	1456
Kanizsai	272	842	2367	3481
Pacsai	49	764	1043	1858
Zala-egerszegi	74	497	1372	1943
Novai	153	214	1288	1656
Alsó-lendvai	110	213	2312	2635
Letenyei	240	405	1759	2404
Perlaki	302	577	2673	3552
Csáktornyai	136	99	2060	2295
Nagy- és Kis-Kanizsa v.	—	233	477	710
Összesen tehát a megye egész területén van	1379	5981	17543	24913

Az 1883. évi 4 ik törvényekben az ezen évi hadjuttalék országgyűlésileg megajánlatván, a folyó évi főszorozás az arra törvényszerint március hó 1-től április hó végéig kitűzött határidő alatt megénk 12 sorozó járásában akadálytalanul és törvényszabta renddel és eredménytel fogatosított, mely alkalommal a megyére kivett hadjuttalék fedezésére, az utóállítási felülegek és az időközli elbocsátások által támadt pótlások leszámolása — illetőleg betudása után — összesen besoroztatott 707 újonc, 96 póttartalékos és ezeken kívül a honvédséghez besoroztatott 700; a sorozó bizottságilag kétségesnek talált hadképesség tekintetéből pedig felülvizsgálatra rendeltetett összesen 269.

A vadászati jegyek kiszolgáltatását a törvény az alispán hatásköréhez utasítván, ennek fogatosításáról tisztelettel jelentem, hogy mult évi szeptember 1-től folyó évi április hó végéig általam kiadott, a törvény végrehajtására vonatkozó miniszteri rendeletek értelmében 113 drb, 12 firtos, 7 drb, 6 firtos, 15 drb, 4 firtos és 15 drb, 2 firtos s így összesen 150 drb. vadászati jegy, melyekért a szabályszerű illeték fejében összesen 1488 firt szolgáltatott át a kir. adóhivatalba.

Ugyanitt tisztelettel megemlítem, hogy a vadászatról szóló 1883. évi XX. t. c. 3 §-a szerint a törvény 2 ik §-a alá nem tartozó földbirtokokon és a községek tulajdonát képező területeken a vadászati jogot az egyháztartásbéli földbirtokokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbeadni kötelesek lévén, feladatommak ismerem a hatályba lépett törvény ezen rendelkezésének megveszerte fogamatot szerzeni, miért is az érintett vadászati jogoknak szabályszerű nyilvános árlejtés útján

Imre és Juliska forró esőkökkel siettek elhalmozni, s az igaz hála könyveivel öntözték a nemesszívú grófné áldástosztó kezeit.

Könyveiknél nem volt nekik egyébük!

* * *

Három hét mulva vig zajtól zendült meg az Xi grófi kastély . . .

A gróf és grófné fogadott leánya, a szép Juliska tartotta esküvőjét Bozókai Imre katonatiszttel.

Esküvő után Imre és Juliska Marótfaluba utaztak, hogy Juliska bocsánatot kérjen szegény, ősz atyjától meggondolatlan tettéért!

Elszakadtál tőlem . . . .

— Népdal. —

Elszakadtál tőlem állok, csapodár

Hej! mi haszna, hogy ha meg is bánatad már

A te pajzán, ingadozó életed

Eltemetett egy reménydus életed.

Szeretnélk úgy szeretni, mint régen,

De nekem már más nap ragyog az égen . . .

Egy csillagom volt csak, az is lefutott,

Én szeretni soha többé nem tudok.

Haragszom rád hűtelen szép angyalom,

Mért esztad meg a szívetem oly nagyjon:

De még az úgy megbocsát ha ígéréd,

Hogy koporsóm könyes szemmel kíséred.

Maroshalmi Gyula.

bérbeadását és a vonatkozó bérszerződéseknél törvényszabta jóváhagyás végett hoztam folyó évi július hó 1-ig leendő betérjesztését elrendeltem.

A lefolyt 8 havi időszak alatt a megye területén előfordult tüzesetek száma 84 volt, melyeknél összesen 108,200 firta becsült érték hamvasztatott el, — ebből biztosítva volt 32,017 firt, s így a biztosítás nélkül szenvedett kárral 76,185 firtnyi érték semmisített meg. A letelt 8 havi időszak alatt előfordult tüzesetek száma tehát az előbbi hasonló időszakhoz képest 37 apadást mutat, mert ennyivel volt kevesebb a tüzesetek száma, mint az előző időszakban, mind a mellett mégis szükségesnek vélem, hogy a mult évi májusi közgyűlésben tett tűzrendőri intézkedések — különösen a helyi örködés és tűzbiztonsági felügyelet pontos teljesítése valamint tűzveszély esetében a köteles segély nyújtás akadálytalan kiszolgálása tekintetében — most felújítva megveszerte ismét elrendeltessenek.

(Vége köv.)

A Zalamegyei

„GAZDASÁGI EGYESÜLET” hivatalos értesítője.

Jegyzőkönyve

a Zalamegyei gazdasági egyesület Zala-Egerszegi 1883. évi május hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlésének.

(Folytatás.)

37 136—1883.

Az igazgató választmány f. 1883. évi április 21-én tartott ülésében, Skublits Jenő alelnök ur előadta, hogy mint zalamegyei közgazdasági előadó a nmgú földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumot felkérte, hogy a Zalamegyei gazdasági egyesületet anyagi segélyezéssel támogathatni sziveskedjék, mely felkérésre azon választ nyerte, hogy ezt a nyert hitel erejéig az egyesület munkaterve és költségvetése felterjesztésével kész teljesíteni, sőt a vidéki köröket is munkatervüknek s a költségvetésnek előterjesztése folytán segélyezi azon megjegyzéssel, hogy még a teljesen önálló gazdakörök munkaterve és költségvetése is mindenkor a gazdasági egyesület útján terjesztendő fel, s a segélyezés iránti elhatározás a gazdasági egyesület meghallgatása után fog történni.

Erről a Keszthely-vidéki gazdakör t. elnöke útján azon célból értesítve lévén, hogy a mennyiben a folyó évre a kormány, de az egyesület részéről is a segélyezést igénybe venni szándékozik, a közgyűlésileg megálapító munkatervet s költségelőirányzatot az egyesület elnökségéhez mielőbb betérjeszteni sziveskedjék, hogy az még a jelen közgyűlésen tárgyalathassék, s esetleg a m. kir. miniszteriumhoz felterjeszethessék. Bogvay Máté ur, mint a Keszthely-vidéki gazdakör elnöke arról értesíté az egyesületet, hogy az értesítést s illetőleg felhívást csak április hó 26-án kapván, sokkal rövidebb idő maradt, hogy sem a gyűlés megtartása esetében is az ebből kifolyó munkálatok elkészítése s a gazdasági egyesület által megtartandó gyűlésre leendő beküldésére elégséges lett volna, de szabatos munkálatot betérjeszteni nem is lehetett volna, mert a gazdasági egyesület által az aláírási ívek szintén csak a közel napokban bocsátattak ki s annak eredményétől függ, hogy a kör jövedelme is mennyire fog szaporodni, miért is a jelen közgyűlésre sem a költségvetést, sem a munkatervet elő nem terjesztheti, tudomásul vétetett.

38 130—883.

A Soproni kereskedelmi és iparkamara 1127 883. sz. a. kelt megkeresésében az 1882. évről a nmgú földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszteriumhoz felterjesztendő főjelentéséhez a mezőgazdasági viszonyok mikénti alakulását a küldött kérdőpontok szerint értesítést kívánván, a megkeresvény az igazgató választmány 1883. évi április 21-én 11 130. sz. a. hozott végzésével Skublits Jenő alelnök urnak oly felkéréssel adta ki, hogy az egyesület titkárával egyetemben az értesítést tervezetét betérjeszteni sziveskedjék. Ennek következtében Szigethy Antal titkár által betérjesztett választervezete felolvasatott, mely is a következő:

Tekintetes kereskedelmi- és iparkamarának.

Sopronban.

A tekintetes kereskedelmi- s iparkamara f. 1883. évi április hó 11-én 1127. sz. a. kelt átírataiban a végett kereste meg egyesületünk elnökségét, hogy miután azon szoros összefüggésnél fogva, melyben hazánk kereskedelme a mindenkor termés, illetve a marhatenyésztés eredményével áll, a kereskedelem s forgalom hű képe csak úgy nyújtható, ha ennek keretében a mezőgazdasági viszonyok mikénti alakulása is belevonatik, a mult évről főjelentéséhez leendő használatra sziveskednék a következő kérdésekre rövid, de kimerítő választ adni úgy mint:

Milyen volt a termés, illetve tenyésztés általában, továbbá fajok, minőség, mennyiség szerint?

Mely körülmények, különösen időjárási viszonyok folytattak be a termés, illetve a tenyésztés alakulására?

A termés s tenyésztés növekedett, vagy csökkent-e a megelőző évhez képest s mennyivel?

A termés s kezelés egy a tenyésztés s hizlalás terén mutatkoznak-e hiányok?

Milyen volt az üzlet menete s a kelendőség általában?

Mely körülmények folytattak be az üzlet menetére?

Milyen volt a conjunctura és az ármozgás alakulása és mely körülmények voltak azokra befolyással?

Melyek voltak a termelés, illetve tenyésztés és üzlet esetleges akadályai s mely eszközökkel lehetne ezen bajokat elhárítani?

Milyenek voltak a be és kivitel viszonyai általában?

Melyek a tárgyalt fajok vagy termények főkiviteli piacai?

Mely akadályok állják útját a kivitel növekedésének s melyek szorítják le egyes talán megnyerhető piacokról?

(Folyt. követ.)

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Miniszteri látogatás. Magas vendége volt Keszthely városának f. hó 17-én. E napon d. u. 1 1/2 órakor érkezett a keszthelyi vasuti állomáshoz gróf Széchenyi Pál m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter ur öngyméltóságá. A pályaudvarnál gr. Festetich Tasziló, továbbá Balás Arpád gazdasági intézeti igazgató és Soos Mihály tanár fogadták. A miniszter eljövételének egyik célja volt a hatáskörébe tartozó gazdasági tanintézetet tüzetes vizsgálat tárgyává tenni, más részt gr. Festetich Taszilót meglátogatni s mintagazdaságát megtekinteni. A grófi kastélyba szállva, esekély pihenés után 2 1/2 órakor a miniszter Festetich Tasziló gróf kíséretében a gazdasági tanintézetet ment megtekinteni; az intézet épülete előtt a gazdasági tanintézet tanári kara, a hallgatóság s nagy számú közönség fogadta. Balás Arpád intézeti igazgató a diszkapunnal emelkedett szellemű beszédben üdvözölte a minisztert, kit a közönség a beszéd végeztével lelkesen megüljenzett, valamint a város kegyurát gr. Festetich Taszilót. Behatóan megismerkedett azután a magas vendég az intézetet, annak belső felszerelését, majd az intézet gazdasági telepéhez kocsizott ki. A miniszter, úgy gr. Festetich Tasziló a tapasztalt rend felett teljes elismerésüknek adtak több ízben kifejezést. Keszthely város küldöttsége 18-án a reggeli órákban tisztegett a miniszternél, a ki ugyan az nap a délutáni vonattal elutazott. A város utcái ottléte alkalmával ünnepi fényben usztak; a házak fel voltak lobogózza s az intézeti épület előtt díszes diadalkapu volt tiszteletére felállítva.

Meghívó. A zala-egerszegi ügyvédi kamara rendes évi közgyűlésének megtartására határidőül f. évi június hó 2-ik napjának d. e. 9 óráját Zala-Egerszegre, a kamara hivatalos helyiségébe tüzöm ki, a melyre az ügyvédi kamara i. t. tagjait tisztelettel meghívom. Tárgysor: 1. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Az 1882. évi kamarai működéséről szóló jelentés. 3. A kamara pénztárának állapotáról szóló jelentés. 4. Az 1882. kamarai évi pénztári számadások felülvizsgálása s jóváhagyása. 5. Az 1883. kamarai év költségvetésének megállapítása. 6. A bírságpénzek hovaforrásának meghatározása. 7. Az ügyvédi lajstrom felolvasása. Kelt Zala-Egerszegi 1883. május hó 12-én. Arvay István mk. elnök.

Az 1883. évi vedhímlőjtas az ojtási körök és az ojtást teljesítő orvosok megnevezésével. A tapolcai, köveskallai és monostor apátii közegészségi körökben dr. Beszedics Ede tapolcai járás orvos. A balatonfüredi közegészségi körben dr. Weisz balatonfüredi körorvos. A sümei körben dr. Lukonich Gábor körorvos, a csabrendekiben Kauders Ede körorvos, a türjeiben Mehr Mór körorvos, a szent-gróthiban dr. Mizner Nánán körorvos. Keszthely mezővárosában a városi orvos. Keszthely városi közegészségi körben dr. Singer Bernát körorvos, a karnacsiban dr. Löwy Mór körorvos, Nagy-Kanizsa városában dr. Pick Albert és Rác Antal városi orvosok. A szepetmeki közegészségi körben Augenföld Fülöp körorvos, a szent-balázsiban Glezinger Zsigmond körorvos, a kiskomáromiban Lerch Antal körorvos. Légrad városában Hirschl Armin városi orvos. A pacsai közegészségi körben Rechnitz Ignác körorvos, a kapornakiban Sipos Imre pacsai járás orvos. A zala-egerszegi Iső közegészségi körben Rigó Ferenc körorvos, a zala-egerszegi H-ikban dr. Gráner Adolf körorvos, a szepetkiben dr. Hány István járási orvos, a zala-lövőiben dr. Kertész Nándor körorvos. Söjtör és Pusztaszent-László községekben dr. Hány István z-egerszegi járási orvos. A novai és pákai közegészségi kerületben Farkas Ferenc járási orvos. A baksai közegészségi körben Király Mór alsó-lendvai járási orvos, az alsólendvaiban Moser Samu körorvos, a bellatinceiben dr. Polácsék Arnold körorvos, a dobronakiban Mihálovits István körorvos, a letenyeiben dr. Hamburger járási orvos, a bánokszentgyörgyiben dr. Hamburger járási orvos, a kottoriban Rózsai Mór körorvos, a perlakiban Mándl Antal körorvos. A szobotcai és goricsányi közegészségi körökben dr. Böhm Sidney perlaki járás orvos. Csáktornya városában dr. Schwartz Albert városi orvos. A stridói közegészségi körben dr. Krásovecz Ignác járási orvos, a nedeliceiben Szirtay Nándor körorvos, a muraszerdahelyiben Grabovecz András körorvos.

Az egyenes adófelosztási bizottság Zalamegye területére az 1883-ik évre ekkép alakult meg. Belügyminiszterium által kinevezettek: elnökké Szigethy Antal; helyettes elnökké Arvay Lajos urak. Bizottsági tagokul a pénzügyminiszterium által megbízottak mint rendes tagok: Csillagh Gyula, Thassy Mihály, — mint pótagok: Csertán László, Kömigmayer János urak; — a megyei törvényhatóság részéről megválasztottak, mint rendes tagok: Skublits István, Gráner Jakab, mint pótagok: Iső Alajos, Szily Dezső urak. A bizottság valószínűleg még csak október hóban kezdheti meg működését, mint-hogy az adókievítő bizottságok csak e hű elején kezdtek meg eljárásukat.

A zala-egerszegi tekegyelet f. hó 18-án tartott közgyűlésén felolvasatott Hajik István e. pénztárnok urnak az egylet 1882. évi bevételei- és kiadásairól vezetett számadása, melynek megvizsgálására Szalay Ferenc, Hollósy József és Udvardy Ignác e. tagokból álló számvizsgáló bizottság küldetett ki. Ugyanezek megbíztattak, hogy a hátralékosok névsorát s az összes hátralékot egybeállítva, mindkét ügyre vonatkozó jelentéseiket az elnökségnek mielőbb adják be. A tisztújítás eredménye: Szeghő István elnök, Kovács Károly alelnök, Bóschán Gyula ügyész, Hajik István pénztárnok, Hanthy Károly ellenőr, Kaffehr Béla és Szalay László jegyzők. — Választmányi tagok: dr. Gyümörey Vince, Gidró László, Rózsás Lajos, grf. Festetich Benó, Vízgy Gyula, dr. Hány István, Udvardy Ignác, Horváth Berta, Simon István, Hollósy József, Somogy János, Szalay Ferenc. Végül az elnökség felkérte, hogy a mult évi alapon Lacher József vendéglőssel a kaszabázi kertben az egylet által eddig birt tekehelyiség bérbevétele iránt a szük-

széles intézkedéseket tegye meg; ha pedig nevezett vendéglős a helyiséget kiadni nem akarná, úgy a Rosenkrantz kert bérlővétele iránt szíveskedjék intézkedni.

Tűzoltószerek beszerzése érdekében a Bucsú-Szt.-László és vidéke önkényes tűzoltóegylete arany s ezüst tárgy-sorsjátékra nyert engedélyt. Kibocsátatik 50 ezer darab sorsjegy, ára egy sorsjegynek 25 krajcár, nyeresémeny 243 lesz — 3500 forint értékben. A húzás 1884 évi május 8-án történik. Minden öt sorsjegy után a hatodik díjtalanul számítható. A tűzoltó intézménynek fejlődése, erősödése közönség levén, e humanus intézmény pártolását melegen ajánljuk. A szomszédbeli egyletnek pedig nemcsak fáradozásához sikert, kitartást, legfőképp türelmet kívánunk!

Alapszabálymegerősítés. Az alsó-domborni olvasókörnek alapszabályai a m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 26532 sz. a. kelt rendelete alapján a bemutatási záradékkal ellátottak.

Tűzvész. Folyó évi május 14-én éjfélután fél 1 órakor f. nemes-apáti községben tűz támadván, 7 lakház — közöttük a községi iskola is — 4 gazdasági épülettel együtt a pusztító lángok martaléka lett. A romboló tűz elem akkor ütött ki, mikor legnagyobb nyugodtsággal éjjeli álmunkban szenderegünk és mire a tűzvést észrevettük, két egymás mellett, úgy egy ölnyi távolságra fekvő épület már egészen lángban állott. A tűz gyors terjedését az épületek tömörsége és a feltámadott szél nagyon elősegítette, amlyira, hogy a szomszéd házak lakosai alig tudtak a felülről reccogva égő lakházukból menekülni. Fájdalom! egy ember élet is áldozatul esett. Fridecz Julianna mintegy 70 éves agg nőn ruhája meggyaladott és segítség hiányában menthetlenül esontvázza égett. A tűz tovább terjedését Hány József helybeli biratos urnak erélyes intézkedése, valamint az öllári uradalom tüzi-felszámolásának segítségével sikerült megakadályozni. Butorok, gazdasági eszközök és élelmi szerek kivül 16 db sertés is a szerencsétlenség áldozata lett. Halás elismeréssel kell fölemlítenem, hogy Soós Károlyné asszony alibántai lakos, a ki Alibántán a legközelebb volt tűz eset alkalmával tetemes károsodást szenvedett, még a vész napján öt nagy házi kenyeret személyesen hozott át a minden vagyonuktól megfosztott károsultak közötti kiosztás végett; fogadja a nemes lelkű adakozónó — a szerencsétlenség nevében is — legfőbb köszönetem nyilvánítását. — Illés Lőrincz körjegyző.

Hirtelen halál. Bakon a napokban egy ismeretlen nőt halva találtak. Az orvosrendőri vizsgálat rajta megéjtetvén, küllerőszak nyomai nem észleltek s úgy hihető, hogy a nagy nyomor és teljes elhagyatottság közt tengődő nő utközben a faluban rögtön halánnak lett áldozata.

Esküvő. Strausz Lajos tapolezai kir. aljárásbíró úr f. hó 14-én d. u. 6 órakor Budapesten a józsefvárosi templomban oltárhoz vezette Hollósy István budapesti ügyvéd leányát Hollósy Vilma kisasszonyt, a nemzeti zenéde egyik tehetséges növendékét.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi május hó 1-től számítható ranggal a m. kir. honvédségi Ludovika akademiában megtartott vizsgálat alapján a m. kir. esendőséghez hadapróddá kinevezte Baksay Sándor keszthelyi járási esendős urat a 3. számú esendőparancsnoksághoz.

Ajánlkozás. Egy fiatal hajadon jóerkölcsű nő, aki mindennemű női kézi munkában alapos oktatást képes adni, ajánlkozik valamely jó ur házához, kisebb avagy nagyobb leányok mellé a női kézi munka tanítására; vagy pedig valamely városi iskolánál mint segédtanítónó esupán a kézi munkánál segédkezni. Bővebb tudósítást szerezhetni Zala-Egerszegen Hodek József községi tanítónál.

A nagy-harsányi olvasókör Krób Pál kir. tanfelügyelő urat legközelebb tartott közgyűlésén tiszteletbeli elnökének választásá s a megválasztásról meleg hangon írt sorokban értesítette. Így akarta az ifjabb nemzedék részben leróni a tisztelet és hála adóját azon férfinak, a ki nevezett községnek 18 éven keresztül volt tanítója.

Tökébe esett Horváth (Gergác) Károly helybeli kertutcai lakosnak 21 1/2 éves leánya f. hó 15-én 12 1/2 órakor azalatt, míg anyja pár perere a kis gyermek mellől eltávozott. A szomorú eset tegye óvatosakká a szülőket, hogy kis gyermekeiket tókák közelében egy perere se hagyják magukra; mert a végzetes szerencsétlenség pillanat alatt bekövetkezhetik, mely a bánat és keserűség mellett évekig tartó lelki furdalást is okozhat.

Meghívó. A zalamegyei általános tanító-testület „n. kanizsai járáskör”-ének, folyó évi május 31-én reggeli 1/2 órakor, a pallini iskolahelyiségben tartandó rendez (tavaszi) közgyűlésére van szerencsém a t. tag urakat s érdekelte tanügybarátokat tisztelettel meghívni. Tárgyai lesznek: a) elnöki jelentés, b) pénztári kimutatás, c) folyó ügyek elintézése, d) „Mit vár az népiskola az ovdától?” (előadó: Erdős (Biba) Kornélia k. a.) e) „a tanterv tulhajtása az egyes osztályokban” című tétel megvitatása (Szalay Sándor) f) valamely tétel ajánlása az országos tanító gyűlésre, g) gyakorlati előadások: Pongrácz Adolf és Vajda F. uraktól, h) netáni indítványok. Kelt Nagy-Kanizsán, május 10. 1883. Hajgató Sándor jkóri elnök.

Mérsékelt áru menetjegyek. A magy. nyugati vasut igazgatósága tudatja, hogy f. évi május hó 15-től szeptember 30-ig úgy, mint a múlt években Székes-Fehérvár, Várpalota, Devocsér, Kis-Czell, Sárvár, Szombathely, Körömend, Szt. Gotthárd, Pápa és Győr állomásokról 60 napi érvényességű mérsékelt áru menettéri jegyek (fürdő-idény jegyek) fognak Veszprémben (Balaton-Füred) kiadatni. A fürdővendégeknek Veszprémből Balaton-Füredre leendő tovaszállítására nézve mindenkor elegendő bérkeosi áll rendelkezésre. A bérkeosi díjszabályzat szerint a veszprémi vasuti állomástól Balaton-Füredre két személy után 4 forint, három és négy személy után 5 forint, négy személyen felül pedig 6 forint fuvardíj fizetendő.

Irodalom.

„Levelészerinti oktatás a francia nyelv tanulására **Tous-saint Langenscheidt tanmódszere** alapján. Az eredeti 30-ik kiadása után írta Sz. Nagy Sándor.”-című vállalat 1-ső füzetét vet-tük Grünm Gusztáv budapesti könyvkiadótól.

Ez alkalommal a szép francia nyelvet tanulni vágyóknak oly mű nyújtatik, mely e nemből páratlanul áll az irodalomban és melynek létrehozásáért úgy a kiadó mint az átdolgozó az elismerést valóban megérdemlik.

E mű nem halmozza el a tanulót a könyv nélkül való tanulás száraz, szellemtelen munkájával; e tekintetben csak a leg-szükségesebbre szorítkozik, ellenben alapos értelemsséggel magyarázza meg a francia nyelvtannak minden egyes szabályát és a nyelv minden sajátosságát. A nyelvtani szabályok meghatározása világos, értelmes és könnyű, a kijelzés jelölése helyes és biztos; a társalgásra szánt anyag alkalmas. Következésképp e tanulmány szeriut a felhőtlen tanuló egyedül, tanító segélye nélkül megtanulhatja e műből alaposan a nyelvet, elsajátíthatja a helyes kiejtést és a hibátlan folyékony beszédet.

A magyar kiadás kitűnik még olcsósága által is amennyiben dacára a szerföltött költségek kiállításnak **levelenkint csak 30 krba kerül**, míg az eredeti német kiadás ára 60 kr

Valóban olcsó ár ha tekintetbe vesszük, hogy ezen levelék-ből, tanító és minden más segédeszköz nélkül, a francia nyelv tökéletesen megtanulható. Az egész mű kéthetenkint megjelenő, mintegy 40 leveléből fog állani

30 kr. beküldése mellett az első levelet bármely könyvke-reskedés megküldi bérmentesen + kötés alatt pontosan is.

Felolós szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint f. évi május hó 28-án Zala-Szt.-Mihályon reggeli 9 órától kezdve és esetleg 29-én folytatva, néhai méltóságos zalabéri Horváth Mór árvái részéről a következő gazdasági felszerelés fog árverés útján készpénz fizetés mellett eladatni:

- 22 darab jármos ökör
- 3 „ igás ló
- 1 „ 3 éves bika
- 27 „ gulya tehén
- 3 „ 2—3 éves üszű
- 17 „ 2—5 „ ökör tinó
- 2 „ 1—2 éves ökör borjú

Továbbá különféle gazdasági eszközök és gazdasági gépek. Nagymennyiségű tölgyfa gerenda padlók és bográrfá.

Zala-Egerszeg, 1883. május hó 11-én.

60. 2-2. A gyám gondnokság.

A legkitünőbb savanyúvíz az országban, az orvosok által legmelegebben ajánlva.

A legujabb magyar savanyúvíz forrás a

petánczi Széchenyi forrás
Vas megyében, Radein mellett

Hatásos alkotórészeinek szerencsésösszetételénél fogva felülmúl minden hasomemű ismert vizet s mint **borhoz igen alkalmas savanyúvíz** helyben már is igen kedvelté lett.

A múlt ősszel, mindjárt a forrás megnyitaután, **Triesztben kitüntetést** nyert s Budapesten, Bécsben vegyileg elemeztetett.

Megrendelések egyenesen
P E T Á N C Z I
pósta (Mura-Szombat) a forrás igazgatóságához intézendők.

Eladók és raktározók kerestetnek.
Hamisítások ellen a dugaszra e név „Széchenyi” van beégetve.

Mindig friss töltés.
Távirati cím:
VOGLER, Regede.
42. *—9.

91 sz. jv. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. jbiróság 2073. sz. végzése által **Ragendorfer Jakab** zala-egerszegi lakos végrehajtató javára **Kanitz Jakab** zalaegerszegi lakos ellen 500 forint tőke és ennek járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1386 forint 50 krajcár becsült boltbeli ruhaneműk és bolti állványokból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén vagyis **Zala-Egerszegen** végrehajtást szenvedett boltjában leendő eszközölsére **1883. év május hó 22-ik napján d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-

nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §ában megállapított feltételek szeriut lesz kifizetendő.

Kelt Z.-Egerszegen, 1883. május hó 1 napján.

Nagy Sándor
kir. bir. végrehajtó.
60. 1—1.

Kitüntetett Bécs, Triest 1882, Keeskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általános ismert és kitüntetett szer **köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemből a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajcáros eredeti dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszerárban kaphatók.

Gyomor baj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle **gyomor bajok, emésztéshány, gyomorhív, beltunyaság, görvény, halvány-ság, ismétlődő főfájás** ellen. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen órák a lé zési szerveket a száradástól, Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatusuknál fogva sokat beszélnek, elre mulasztják ezen kitűnő cukrokat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen órák a lé zési szerveket a száradástól, Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatusuknál fogva sokat beszélnek, elre mulasztják ezen kitűnő cukrokat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártáypapirzaeszkökből. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta malátakivonatokból és cukorból vannak készítve és nem kepeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: **Zala-Egerszegen** Hollósy József; **Nagy-Kanizsán** Belus József és Práger Béla. **Szombathelyen** Rudolf Alajos és Simon Gyula gyógyszerészeknél. — 30. *—7.

Szikenyben (natrium) és lavanyban (lithium) legdúsabb tartalmú európai savanyúvíz

a radeini savanyúvíz;

gazdag lavany tartalmánál fogva különösen ajánlatik köszvény-, epe-, vese- és húgykőbetegségekben;

szikeny tartalmánál fogva pedig gyomor-, béllhurut-, sárgaság-, gyomorpufladás-, aranyérbántalmaknál és idegbajokban.

Azonkívül kellemes ízénél és nagy mennyiségű **szénsavtartalmánál fogva (51-66)**

a legjobb hűsítő ital.

Friss töltésekben mindig kapható

Fenyvesi Miksánál
Zala-Egerszegen.
54. *—4.

Adr. Popp J. G.-féle

Anatherin szájvíz és Növény fogpor
jótékonyan hat a szájtüreg nyakhártáira, erősíti a foghús véredényeit, biztosan csillapítja a fogfájást, s a fogak, a foghús és a szájtüreg valamennyi betegségeinél a legjobb s a legbiztosabb eredménnyel alkalmazható, mint szinte a

növényi fogpor

elhárítja a fogkővet, fenntartja és vakító fehérré teszi a fog mázát s a szájban igen kellemes illatot hagy hátra.

ORVOSI VELEMÉNY

Az **Anatherin-szájvíz Popp J. G.** es. kir. udv. fogorvostól **Bécs, I. Bognergasse Nr. 2.**, jótékonyan hat a szájtüreg nyakhártáira, erősíti a foghús véredényeit, tisztítja a fogakat, s visszaadja azoknak természetes színüket, biztosan csillapítja a fogak fájását s a fogak, a foghús és a szájtüreg valamennyi betegségeinél a legjobb és a legbiztosabb eredménnyel alkalmazható.

A **NÖVÉNYI FOGPOR Popp J. G.** es. kir. udvari fogorvostól, alaposan tisztítja a fogakat, elhárítja a fogkővet, fenntartja a fogak mázát s erősíti a foghúst, a szájnak kellemes illatot kölcsönöz, a miért is én ezen két gyógyszerert bárkinek is a legelkiesmeretesebben ajánlhatom használati végett.

Hohenmauth (Csehország).

Dr. Fischel Jozs.,

orvostudor, a sebészet mestere és szemorvos

KAPHATÓ: Zala-Egerszegen: Hollósy J. Keszthelyen: Braun Pál. Sümegyen: Stamborsky L., Tapolczán: Glaser S., Nagy-Kanizsán: Práger B., Belus J. Szombathelyen: Simon A., Rudolf A., Alsó-Lendván: Kiss B., Körömden: Sonnenvud M. gyógyszerészeknél
15. 4—2